Socialutskottets betänkande 2026/27:SoU3

En förändrad abortlag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i abortlagen.

Lagändringarna syftar till att modernisera lagen språkligt och anpassa den till den medicinska utvecklingen och till gravida kvinnors behov.

Lagändringarna innebär bl.a. att det förtydligas att en kvinna som är gravid ska få göra abort t.o.m. graviditetsvecka 18. Abort och avbrytande av graviditet ska få tillhandahållas inom ramen för ett allmänt sjukhus eller en annan hälso- och sjukvårdsverksamhet som är särskilt anpassad för ändamålet och som Inspektionen för vård och omsorg har godkänt. Abort ska tillhandahållas skyndsamt. Lagändringarna innebär även att medicinsk abort i hemmet möjliggörs genom att kravet i lagen på att abort eller avbrytande av graviditet ska ske på ett allmänt sjukhus eller en annan sjukvårdsinrättning tas bort. Kravet på att endast den som är behörig att utöva läkaryrket får utföra abort eller avbryta havandeskap tas också bort så att bl.a. barnmorskor ska kunna handlägga medicinska aborter självständigt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Vidare föreslår utskottet två tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden som handlar om

- förtydligande av lagen (s. 8)
- utländska kvinnors rätt till abort (s. 10).

Utskottet anser att riksdagen bör avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns fyra reservationer (S, M, SD, V, KD, MP, L).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:271 En förändrad abortlag.

Sex yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 5
Utskottets överväganden 6
Inledning 6
Regeringens lagförslag 6
Utskottets ställningstagande 6
Förtydligande av lagen 7
Utskottets ställningstagande 8
Utländska kvinnors rätt till abort 9
Utskottets ställningstagande 10
Abort i hemmet 10
Utskottets ställningstagande 11
Behöriga yrkesgrupper 12
Utskottets ställningstagande 13
Reservationer 14
1. Förtydligande av lagen, punkt 2 (M, SD, KD, L) 14
2. Utländska kvinnors rätt till abort, punkt 3 (M, SD, KD, L) 14
3. Abort i hemmet, punkt 4 (S, V, MP) 15
4. Behöriga yrkesgrupper, punkt 5 (S, MP) 15
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 17
Propositionen 17
Följdmotionerna 17
Bilaga 2
Regeringens lagförslag 19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i abortlagen (1974:595).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:271.

2. Förtydligande av lagen

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om förtydligande av lagen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna
2025/26:4196 av Karin Rågsjö m.fl. (V),
2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP) yrkande 1 och
2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C) yrkande 2.

Reservation 1 (M, SD, KD, L)

3. Utländska kvinnors rätt till abort

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om utländska kvinnors rätt till abort och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C) yrkande 1.

Reservation 2 (M, SD, KD, L)

4. Abort i hemmet

Riksdagen avslår motion
2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 3 (S, V, MP)

5. Behöriga yrkesgrupper

Riksdagen avslår motion
2025/26:4197 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S).

Reservation 4 (S, MP)

Stockholm den 17 november 2026

På socialutskottets vägnar

Linda Lindberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Linda Lindberg (SD), Fredrik Lundh Sammeli (S), Karin Sundin (S), Mikael Dahlkvist (S), Thomas Ragnarsson (M), Jonas Lindberg (V), Leonid Yurkovskiy (SD), Christofer Bergenblock (C), Matilda Ekeblad (M), Nils Seye Larsen (MP), Christian Carlsson (KD), Gustaf Lantz (S), Andrea Kronvall (SD), Andrine Winther (S), Hanna Schölander (L), Linnea Bengtsson (V) och Lotta Björklund (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:271 En förändrad abortlag och sex yrkanden i följdmotioner. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Propositionen lämnades till riksdagen under riksmötet 2025/26, och under det riksmötet kom det in tre följdmotioner.

Riksdagen beslutade den 26 maj 2026 att behandlingen av propositionen skulle skjutas upp till det första riksmötet i nästa valperiod, dvs. till riksmötet 2026/27 (prot. 2025/26:125). Med anledning av att ärendet sköts upp fick följdmotioner även lämnas inom sju dagar från början av den nya valperioden. En följdmotion kom in under riksmötet 2026/27.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag. Därefter behandlas motioner som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i abortlagen.

Propositionen

I propositionen föreslås ändringar i abortlagen (1974:595). Syftet med ändringarna är att modernisera lagen språkligt och anpassa den till den medicinska utvecklingen och till gravida kvinnors behov.

Regeringen föreslår att det ska förtydligas att en kvinna som är gravid ska få göra abort t.o.m. graviditetsvecka 18.

Abort och avbrytande av graviditet ska få tillhandahållas inom ramen för ett allmänt sjukhus eller en annan hälso- och sjukvårdsverksamhet som är särskilt anpassad för ändamålet och som Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) har godkänt. Abort ska tillhandahållas skyndsamt.

Abort i hemmet ska enligt regeringen möjliggöras genom att kravet på att abort eller avbrytande av graviditet ska ske på ett allmänt sjukhus eller en annan sjukvårdsinrättning tas bort. Regeringen redogör även för att förslaget öppnar för en mer flexibel läkemedelshantering och vård på distans. Regeringen föreslår även att kravet i abortlagen på att endast den som är behörig att utöva läkaryrket får utföra abort eller avbryta havandeskap tas bort. Genom att kravet tas bort blir det möjligt för bl.a. barnmorskor att självständigt handlägga medicinska aborter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. En sjukvårdsinrättning som har godkänts av Ivo före ikraftträdandet ska få fortsätta att bedriva verksamhet utan ett nytt godkännande från Ivo.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens förslag. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Förtydligande av lagen

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om förtydligande av lagen och tillkännager detta för regeringen. Därmed bifaller riksdagen tre motionsyrkanden delvis.

Jämför reservation 1 (M, SD, KD, L).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4196 av Karin Rågsjö m.fl. (V) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förslag där formuleringen ”kvinna eller den som är gravid” genomgående används i abortlagen i de bestämmelser där rätten till abort regleras. Motionärerna anser att lagstiftningen bör utformas så att den både synliggör aborträttens historiska och faktiska betydelse för kvinnors rättigheter och säkerställer att lagstiftningen omfattar alla gravida oavsett juridiskt kön.

Även i kommittémotionerna 2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C) yrkande 2 och 2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås tillkännagivanden om att abortlagen bör förtydligas så att kvinnor synliggörs samtidigt som lagen också uttryckligen bör omfatta den som är gravid, oavsett juridiskt kön.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att abortlagen ska moderniseras språkligt. Utredningen som ligger till grund för propositionen föreslog att ordet kvinna byts ut mot uttrycket den som är gravid. Remissinstanserna var dock oeniga. De remissinstanser som avstyrkte förslaget framförde bl.a. att abortlagstiftningen i grunden är en rättighetslagstiftning för kvinnor och att borttagandet av ordet kvinna i abortlagen riskerar att osynliggöra kvinnor och kvinnors rätt till abort i en så central kvinnorättsfråga. Regeringen instämmer i att abortlagstiftningen är en central del av kvinnors rättigheter eftersom tillgången till lagliga och säkra aborter skyddar kvinnors hälsa, jämställdhet och kroppsliga autonomi. Regeringen anser också att rätten till abort är en grundläggande frihetsfråga som har avgörande betydelse för ett jämställt samhälle och att det är en viktig grundförutsättning för att kvinnor ska kunna styra över sina liv. Aborträtten är enligt regeringen en fråga om kvinnors rätt till sin kropp och kvinnors kroppsliga självbestämmande. Att ordet kvinna är centralt i lagstiftning som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bör därför avspeglas i lagtexten, enligt regeringen.

Utredningen ansåg att det bör vara tydligt att samtliga som kan bli gravida ska omfattas av abortlagen. I propositionen En grundlagsskyddad aborträtt samt utökade möjligheter att begränsa föreningsfriheten och rätten till medborgarskap (prop. 2025/26:78) föreslår regeringen att rätten till abort skrivs in

i 2 kap. regeringsformen som en grundläggande fri- och rättighet. I den nyss nämnda propositionen anges att rättigheten bör tillkomma den som är gravid, dvs. den person som bär fostret inom sig, och att alla som kan bli gravida omfattas av den grundlagsskyddade aborträtten. I maj 2026 ställde sig konstitutionsutskottet bakom regeringens förslag och föreslog att riksdagen antar som vilande regeringens förslag till lag om ändring i regeringsformen (bet. 2025/26:KU34). Den 20 maj 2026 biföll riksdagen utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2025/26:266). Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Enligt regeringen följer det av den föreslagna grundlagsbestämmelsen att den som är gravid ska ha rätt att avbryta sin graviditet enligt bestämmelser som meddelas i lag. Regeringen anser mot den bakgrunden att abortlagen ska omfatta den som kan bli gravid (s. 11–12). Av författningskommentaren (s. 66) framgår vidare: ”Med kvinna avses i denna lag den som kan bli gravid. Lagen omfattar alltså alla som kan bli gravida.”

Tidigare riksdagsbehandling

Ett motionsyrkande om att regeringen ska återkomma med förslag som säkerställer en framtida utformning av abortlagstiftningen som inkluderar alla berörda oavsett kön behandlades senast i socialutskottets betänkande 2025/26:SoU17. Utskottet avstyrkte motionsyrkandet och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Abortlagstiftningen är en central kvinnorättsfråga som är nära kopplad till kvinnors möjligheter att bestämma över sina kroppar, sin reproduktiva hälsa och sina liv. Utskottet ser det därför som självklart att ordet kvinna ska användas i lagstiftningen. Samtidigt anser utskottet att lagtexten bör förtydligas så att det inte råder något tvivel om att alla som kan bli gravida kan få tillgång till abort, oavsett juridiskt kön. Enligt utskottets mening finns det inte något motsatsförhållande mellan att synliggöra kvinnor i lagtexten och ett sådant tydliggörande. Utskottet anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag med kompletteringar som tydliggör att den som kan bli gravid, oavsett juridiskt kön, omfattas av lagen.

Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2025/26:4196 (V), 2025/26:4198 (MP) yrkande 1 och 2026/27:14 (C) yrkande 2.

Utländska kvinnors rätt till abort

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om utländska kvinnors rätt till abort och tillkännager detta för regeringen. Därmed bifaller riksdagen ett motionsyrkande.

Jämför reservation 2 (M, SD, KD, L).

Motionen

I kommittémotion 2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att det ska tydliggöras att rätten till abort gäller alla som vistas i Sverige. Motionärerna anser att utländska kvinnor som vistas i Sverige ska ha samma rätt till abort som svenska kvinnor.

Propositionen

Vårdförbundet ansåg under remitteringen av utredningens förslag att det är viktigt att rätten för bl.a. asylsökande och papperslösa att få en abort utförd kvarstår. När det gäller det remissinstanserna framhöll kring bl.a. asylsökande och papperslösa framhöll regeringen att det inte finns några begränsningar för dessa grupper varken i nuvarande eller i nu föreslagen abortlag (s. 17).

Tidigare riksdagsbehandling

I samband med att riksdagen behandlade den ovannämnda propositionen om en grundlagsskyddad aborträtt (prop. 2025/26:78) behandlade riksdagen ett par motionsyrkanden om rätten till abort för andra än svenska medborgare. I propositionen föreslog regeringen att det för andra än svenska medborgare här i riket skulle få göras särskilda begränsningar genom lag av rätten att avbryta en graviditet. Regeringen redogjorde för att bortsett från sådana fri- och rättigheter i regeringsformen som enligt ordalydelsen endast tillkommer svenska medborgare är utgångspunkten att även utlänningar som befinner sig här i landet omfattas av rättighetsskyddet i motsvarande utsträckning som svenska medborgare. Samtidigt instämde regeringen i kommitténs bedömning att det inte kan uteslutas att det kan finnas anledning att genom bestämmelser i lag begränsa utländska medborgares rätt att avbryta en graviditet. Kravet på att kvinnan ska vara svensk medborgare eller bosatt i Sverige för att få genomgå abort eller avbryta ett havandeskap avskaffades så sent som 2008. Regeringen ansåg att regeringsformen inte bör ställa upp hinder för det även om det i dagsläget inte är aktuellt att återgå till en sådan ordning (s. 17–18).

Utskottet avstyrkte motionsyrkandena och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Regeringen framhåller i propositionen att det inte finns några begränsningar för bl.a. asylsökande och papperslösa varken i nuvarande eller i nu föreslagen abortlag. Utskottet anser dock att det bör förtydligas att rätten till abort gäller alla som vistas i Sverige, för att säkerställa att ingen avstår från vård på grund av osäkerhet eller praktiska hinder. Utskottet anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag enligt vilket det tydliggörs i abortlagen att rätten till abort gäller alla som vistas i Sverige. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion 2026/27:14 (C) yrkande 1.

Abort i hemmet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om abort i hemmet.
Jämför reservation 3 (S, V, MP).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att reformen med hemaborter måste följas av tydliga rutiner och strategier för att upptäcka och hantera mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och annan utsatthet.

Propositionen

I propositionen föreslås, som berörts kort ovan, att kravet på att abort eller avbrytande av graviditet ska ske på ett allmänt sjukhus eller en annan sjukvårdsinrättning ska tas bort. Regeringen bedömer att läkemedel vid medicinsk abort inte behöver intas på ett allmänt sjukhus eller en annan sjukvårdsinrättning, vilket enligt regeringen innebär att medicinsk abort i hemmet möjliggörs.

Regeringen redogör för att det har kommit in omfattande remissynpunkter som rör risker för våldsutsatta kvinnor vid abort i hemmet och att den bl.a. delar remissinstansernas synpunkt att det ska finnas tydliga rutiner inom hälso- och sjukvården för att upptäcka och hantera våldsutsatthet. Regeringen instämmer samtidigt i Vårdförbundets bedömning att det finns möjlighet att identifiera eventuella påtryckningar så länge besök på hälso- och sjukvårdsverksamhet fortfarande krävs oavsett vilket behandlingsalternativ som används.

Regeringen framhåller också att vårdgivaren enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:39) om våld i nära relationer ska fastställa de rutiner som behövs för att utveckla och säkra kvaliteten i arbetet med våldsutsatta och barn som bevittnat våld. Vårdgivaren ska även fastställa

rutiner för när och hur personalen ska ställa frågor om våld för att kunna upptäcka våldsutsatta och barn som bevittnat våld som behöver vård. Regeringen anser att det är av högsta prioritet att regionerna vidtar åtgärder för att realisera Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer och att regionerna säkerställer att dessa efterlevs, att kunskapen omsätts i det praktiska arbetet och att det finns rutiner för att upptäcka våldsutsatthet.

För att genomföra hela den medicinska aborten i hemmet bör, enligt regeringen, läkemedel för närvarande i första hand kunna lämnas ut vid en hälso- och sjukvårdsverksamhet. På så sätt kommer vården att möta den abortsökande vid minst ett tillfälle, då det finns möjlighet att ställa frågor för att kunna upptäcka våldsutsatthet. Regeringen lyfter även fram att det också regleras i lag att stödsamtal ska erbjudas före och efter abort. Regeringen anser att detta är ytterligare en kontakt med vården där våldsutsatthet skulle kunna upptäckas. Enligt regeringen innebär det att det inte blir någon större skillnad jämfört med de möjligheter som finns i dag att upptäcka våldsutsatthet inom abortvården. Regeringen påpekar dock att det redan i dag finns ett behov av att utveckla hälso- och sjukvårdens arbete med mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Kompletterande information

Regeringen gav i juni 2026 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ett uppdrag att följa upp tillämpningen av de ändringar av abortvården som föreslås i den här aktuella propositionen (S2026/01321). Under förutsättning att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i abortlagen ska myndigheten under perioden 2027–2030 följa upp tillämpningen av ändringarna och utvärdera om de har uppfyllt sitt syfte, bl.a. att anpassa lagen till den medicinska utvecklingen och gravida kvinnors behov.

Myndigheten ska slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 31 januari 2031.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens, remissinstansernas och motionärernas synpunkt att det behövs tydliga rutiner inom hälso- och sjukvården för att upptäcka och hantera våldsutsatthet. Som framgår av propositionen har vårdgivare ett ansvar för att fastställa rutiner för när och hur personalen ska ställa frågor om våld för att kunna upptäcka våldsutsatta. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att regionerna vidtar åtgärder för att säkerställa att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer efterlevs och att det finns rutiner för att upptäcka våldsutsatthet.

Regeringen redogör i propositionen för att även en medicinsk abort i hemmet kommer att föregås av minst ett besök hos en vårdgivare. Med hänsyn till det delar utskottet regeringens slutsats att det även i fortsättningen kommer att finnas möjlighet för vården att upptäcka våldsutsatthet.

Utskottet noterar också att Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har fått ett uppdrag att följa upp tillämpningen av ändringarna av abortvården och att utvärdera om ändringarna uppfyllt sitt syfte, bl.a. att anpassa lagen till gravida kvinnors behov.

Med hänvisning till vad som anförts ovan ser utskottet inte skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2025/26:4198 (MP) yrkande 2. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Behöriga yrkesgrupper

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om behöriga yrkesgrupper. Jämför reservation 4 (S, MP).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4197 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att det i den föreslagna lagstiftningen bör framgå vilka yrkesgrupper som är behöriga att utföra abort eller avbryta graviditet. Motionärerna anser att regeringens förslag samt bedömning om vilka som har den utbildning och kompetens som krävs för att handlägga medicinska aborter och utföra kirurgiska aborter inte är tillräckligt tydliga utan kommer att orsaka svårigheter när Ivo ska pröva eventuella godkännanden av nya sjukvårdsinrättningar som ska utföra aborter.

Propositionen

Regeringen föreslår, som framgår ovan, att kravet i abortlagen på att endast den som är behörig att utöva läkaryrket får utföra abort eller avbryta havandeskap tas bort.

Regeringen lyfter fram att det är ovanligt att reglera i lag vilken yrkesgrupp som får göra vad inom vården. Med tanke på utvecklingen av den medicinska abortmetoden ser utredningen inte att det längre finns skäl att abortvården pekar ut specifika yrkesgrupper som ska kunna ansvara för medicinska aborter. Regeringen delar den bedömningen.

Regeringen anser att kompetens bör avgöra vilken hälso- och sjukvårdspersonal som får utföra vilka insatser. Regeringen lyfter även fram att regionerna har ett ansvar för att erbjuda en god och patientsäker hälso- och sjukvård. Regeringen bedömer vidare att det endast är hälso- och sjukvårdspersonal som har utbildning eller erfarenhet, tillräcklig kompetens och lämplig yrkeslegitimation som bör kunna handlägga aborter. Regeringen föreslår även att det i lag ska förtydligas att abort, utöver allmänna sjukhus, endast får tillhandahållas inom ramen för annan hälso- och sjukvårdsverksamhet som är särskilt

anpassad för ändamålet. Detta bör enligt regeringen kunna bidra till att stärka patientsäkerheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill, i likhet med regeringen, understryka att det är ovanligt att reglera i lag vilken yrkesgrupp som får göra vad inom vården. Utskottet ställer sig även bakom att kompetens bör avgöra vilken hälso- och sjukvårdspersonal som får utföra vilka insatser. Utskottet vill i sammanhanget uppmärksamma att regeringen i propositionen gör bedömningen att det i nuläget framför allt är läkare och barnmorskor som har den utbildning och kompetens som krävs för att självständigt handlägga medicinska aborter. Vidare bedömer regeringen att endast läkare har den utbildning och kompetens som krävs för att utföra kirurgiska aborter. Med hänvisning till vad som här nämnts bedömer utskottet att det inte bör anges i lagstiftningen vilka yrkesgrupper som är behöriga att utföra aborter eller avbryta graviditeter. Utskottet föreslår därför att motion 2025/26:4197 (S) avslås.

Reservationer

1. Förtydligande av lagen, punkt 2 (M, SD, KD, L)

av Linda Lindberg (SD), Thomas Ragnarsson (M), Leonid Yurkovskiy (SD), Matilda Ekeblad (M), Christian Carlsson (KD), Andrea Kronvall (SD), Hanna Schölander (L) och Lotta Björklund (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2025/26:4196 av Karin Rågsjö m.fl. (V),
2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP) yrkande 1 och
2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi delar regeringens inställning att aborträtten är en fråga som rör kvinnors rätt till sin kropp och kvinnors kroppsliga självbestämmande. Att ordet kvinna är centralt i lagstiftning som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bör enligt vår mening avspeglas i lagtexten. Det framgår också av propositionen att med kvinna avses i denna lag den som kan bli gravid och att lagen således omfattar alla som kan bli gravida (s. 66).

Vi anser därför inte att riksdagen behöver göra något tillkännagivande till regeringen om att förtydliga lagen.

2. Utländska kvinnors rätt till abort, punkt 3 (M, SD, KD, L)

av Linda Lindberg (SD), Thomas Ragnarsson (M), Leonid Yurkovskiy (SD), Matilda Ekeblad (M), Christian Carlsson (KD), Andrea Kronvall (SD), Hanna Schölander (L) och Lotta Björklund (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion
2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi konstaterar att regeringen i propositionen framhåller att det inte finns några begränsningar för bl.a. asylsökande och papperslösa varken i nuvarande eller i nu föreslagen abortlag. Vi anser därför inte att riksdagen behöver göra något tillkännagivande till regeringen om utländska kvinnors rätt till abort.

3. Abort i hemmet, punkt 4 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Karin Sundin (S), Mikael Dahlkvist (S), Jonas Lindberg (V), Nils Seye Larsen (MP), Gustaf Lantz (S), Andrine Winther (S) och Linnea Bengtsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Rätten till abort är en grundläggande frihets- och jämlikhetsfråga. Vi välkomnar därför regeringens proposition och ser positivt på flera av förslagen, bl.a. förslaget om att möjliggöra hemaborter. Regeringen redogör i propositionen för att färre fysiska besök i vården kan minska möjligheten att upptäcka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Vi anser därför att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa att reformen med hemaborter följs av tydliga rutiner och strategier för att upptäcka och hantera mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och annan utsatthet.

4. Behöriga yrkesgrupper, punkt 5 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Karin Sundin (S), Mikael Dahlkvist (S), Nils Seye Larsen (MP), Gustaf Lantz (S) och Andrine Winther (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4197 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi välkomnar förändringarna i abortlagen som bl.a. innebär att barnmorskor självständigt får handlägga medicinska aborter. Vi menar dock, i likhet med Ivo, att det även fortsättningsvis bör anges vilka yrkesgrupper som är behöriga att utföra en abort eller avbryta en graviditet. Vi anser inte att regeringens förslag om och bedömning av vilka som har den utbildning och kompetens som krävs för att handlägga medicinska aborter och utföra kirurgiska aborter är tillräckligt tydliga, utan de kommer att orsaka svårigheter när Ivo ska pröva eventuella godkännanden av nya sjukvårdsinrättningar som ska utföra aborter. Vi anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag av vilket det framgår vilka yrkesgrupper som är behöriga att utföra en abort eller avbryta en graviditet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:271 En förändrad abortlag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i abortlagen (1974:595).

Följdmotionerna

2025/26:4196 av Karin Rågsjö m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag där formuleringen ”kvinna eller den som är gravid” genomgående används i abortlagen i de bestämmelser där rätten till abort regleras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:4197 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i den föreslagna lagstiftningen bör framgå vilka yrkesgrupper som är behöriga att utföra abort eller avbryta graviditet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:4198 av Nils Seye Larsen m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att abortlagen bör förtydligas så att kvinnor synliggörs samtidigt som lagen också uttryckligen bör omfatta den som är gravid, oavsett juridiskt kön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformen med hemaborter måste följas av tydliga rutiner och strategier för att upptäcka och hantera mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och annan utsatthet och tillkännager detta för regeringen.

2026/27:14 av Christofer Bergenblock och Helena Vilhelmsson (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska tydliggöras att rätten till abort gäller alla som vistas i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att abortlagen bör förtydligas så att kvinnor synliggörs samtidigt som

lagen uttryckligen omfattar den som är gravid, oavsett juridiskt kön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i abortlagen (1974:595)

Härigenom föreskrivs i fråga om abortlagen (1974:595)[1]

dels att 4 och 8 §§ ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 2, 3, 6, 7, 9 och 10 §§ ska betecknas 4, 2, 3 och 6–8 §§,

dels att 1, de nya 2–4, 5 och de nya 6–8 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §[2]
Begär en kvinna *att hennes havandeskap skall avbrytas,* får abort *utföras om åtgärden vidtas före utgången av artonde havandeskapsveckan och den inte på grund av sjukdom hos kvinnan kan antas medföra allvarlig fara för hennes liv eller hälsa.*	*En* kvinna *som är gravid* får *göra* abort *till och med graviditetsvecka 18*.
3 § *Efter utgången av adertonde havandeskapsveckan* får *abort utföras endast om socialstyrelsen lämnar kvinnan* tillstånd till *åtgärden. Sådant tillstånd får lämnas* endast om synnerliga skäl *föreligger* för aborten.	*2 §* *På begäran av en kvinna som är gravid* får *Socialstyrelsen lämna* tillstånd till *kvinnan att göra abort efter graviditetsvecka 18* endast *1.* om *det finns* synnerliga skäl för aborten*, och* *2. under förutsättning att* det *inte* finns anledning *att anta* att fostret är livsdugligt.
Tillstånd enligt första stycket får ej lämnas, om det finns anledning *antaga* att fostret är livsdugligt.	
6 § Kan *det* antas att *havandeskapet på grund av sjukdom eller kroppsfel hos kvinnan* medför allvarlig fara för *hennes* liv eller hälsa, får Socialstyrelsen lämna tillstånd till *avbrytande av havandeskap* efter *utgången av artonde havande-*	*3 §*[3] Socialstyrelsen får lämna tillstånd till *att avbryta en graviditet om det* kan antas att *graviditeten* medför allvarlig fara för *den gravida kvinnans* liv eller hälsa*. Ett sådant tillstånd får lämnas oavsett hur långt* efter *graviditetsvecka 18 som graviditeten har* framskridit.

[1] Senaste lydelse av
4 § 1995:660
8 § 1995:660.
[2] Senaste lydelse 1995:660.
[3] Senaste lydelse av tidigare 6 § 2007:998.

skapsveckan och oavsett hur långt havandeskapet framskridit.	
Om *avbrytande av havandeskap på grund av sjukdom eller kroppsfel hos kvinnan inte kan anstå* utan *fara för kvinnan* får *åtgärden utföras* utan hinder av bestämmelserna i första stycket och 5 § *andra* stycket.	Om *det inte går att avvakta Socialstyrelsens beslut* utan *att riskera den gravida kvinnans liv eller hälsa* får *graviditeten avbrytas* utan hinder av bestämmelserna i första stycket och 5 § *första* stycket.
2 § *Om en kvinna begär* abort eller *om fråga uppkommit om* avbrytande av *havandeskapet enligt 6 § skall hon* erbjudas stödsamtal *innan åtgärden utförs*.	*4 §*[4] Stödsamtal *ska* erbjudas *före och efter en* abort eller *ett* avbrytande av *graviditet*.
5 §[5]	
Endast den som är behörig att utöva läkaryrket får utföra abort eller avbryta havandeskap enligt 6 §.	
Abort *eller* avbrytande av *havandeskap enligt 6 § ska ske på allmänt sjukhus* eller *på* annan *sjukvårdsinrättning* som Inspektionen för vård och omsorg har godkänt.	Abort *och* avbrytande av *graviditet får endast tillhandahållas inom ramen för ett* allmänt sjukhus eller *en* annan *hälso- och sjukvårdsverksamhet som är särskilt anpassad för ändamålet och* som Inspektionen för vård och omsorg har godkänt. *Abort ska tillhandahållas skyndsamt.*
7 § Socialstyrelsens beslut i ärende om tillstånd till abort eller avbrytande av *havandeskap* enligt *6* § får inte överklagas.	*6 §*[6] Socialstyrelsens beslut i ärende om tillstånd till abort *enligt 2 §* eller avbrytande av *graviditet* enligt *3* § får inte överklagas.
9 § Den som utan att vara *behörig att utöva läkaryrket uppsåtligen utför* abort på annan, *dömes* för illegal abort till böter eller fängelse i högst ett år.	*7 §* Den som *med uppsåt gör* abort på *någon* annan *än sig själv* utan att vara *hälso- och sjukvårdspersonal enligt 1 kap. 4 § första och andra styckena patientsäkerhetslagen (2010:659)*, *döms* för illegal abort till böter eller fängelse i högst ett år.

[4] Senaste lydelse av tidigare 2 § 1995:660.
[5] Senaste lydelse 2012:936.
[6] Senaste lydelse av tidigare 7 § 1995:660.

Är brott som avses i första stycket grovt, *dömes* till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. Vid *bedömande huruvida* brottet är grovt *skall* särskilt beaktas, om gärningen skett vanemässigt eller för vinnings skull eller inneburit särskild fara för kvinnans liv eller hälsa.	*Om brottet är* grovt, *döms* till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. Vid *bedömningen av om* brottet är grovt *ska det* särskilt beaktas om gärningen skett vanemässigt eller för vinnings skull eller inneburit särskild fara för kvinnans liv eller hälsa.
För försök till illegal abort *dömes* till ansvar enligt 23 kap. *brotts balken*.	För försök till illegal abort *döms* till ansvar enligt 23 kap. *brottsbalken*.
10 § *Åsidosätter läkare* uppsåtligen *föreskrift i 4 § eller*, om *ej* annat följer av *6* § andra stycket, *i 3 eller 5 §*, *dömes* till böter eller fängelse i högst sex månader.	*8 §* *Den som är hälso- och sjukvårdspersonal enligt 1 kap. 4 § första och andra styckena patientsäkerhetslagen (2010:659) och* uppsåtligen *bryter mot 2* § *döms*, om *inte* annat följer av *3* § andra stycket, till böter eller fängelse i högst sex månader.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Om en sjukvårdsinrättning har godkänts av Inspektionen för vård och omsorg före ikraftträdandet får verksamheten fortsätta att bedrivas utan ett nytt godkännande från Inspektionen för vård och omsorg enligt 5 § första stycket.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026